

А. П. Бойчук, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ АГЕНТІВ З ОРГАНІЗАЦІЇ ТУРИЗМУ У ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Бойчук А. П.

Організація практичного навчання майбутніх агентів з організації туризму у професійно-технічних навчальних закладах

Стаття присвячена обґрунтуванню форм практичної підготовки майбутніх фахівців до організації та ведення туристичної діяльності у професійно-технічних навчальних закладах. Досвід існування туристичної галузі показує, що підготовка кадрів для сфери туризму не повною мірою відповідає потребам агротуристичної індустрії. Зазначається, що практична підготовка виконує найважливіше завдання в процесі навчання майбутніх фахівців з організації туризму та допомагає отримати професійно-практичні навички роботи агротуристичного спрямування. Визначено основні напрямки практичної підготовки майбутніх агентів з організації туризму: активні методи навчання, навчально-виробнича практика, поза аудиторна робота. Автор наголошує, що активні методи навчання вирізняються високим ступенем наближення студентської аудиторії до умов професійної діяльності, до конкретних ситуацій. Практичне виконання робіт у агротуристичних комплексах дозволяє сформувати у студентів професійні компетенції фахівця агротуризму, вміння керувати технологіями ведення агротуристичної діяльності. Для закріплення теоретичних знань і отримання практичних навичок застосовуються виїзні практичні заняття, ділові ігри, тренінги, конференції. В процесі проведення різних форм практичної підготовки здійснюється також формування нових знань, вмінь та навичок, пов'язаних зі специфікою виробничого процесу в агротуризмі.

Ключові слова: практична підготовка, агротуристична діяльність, активні методи навчання, навчально-виробнича практика, виїзне практичне заняття.

Бойчук А. П.

Организация практического обучения будущих агентов организации туризма в профессионально-технических учебных заведениях

Статья посвящена обоснованию форм практической подготовки будущих специалистов к организации и ведению туристической деятельности в

професійно-технічних навчальних закладах. Досвід організації туризму показує, що підготовка кадрів для сфери туризму не в повній мірі відповідає потребам агротуристическої індустрії. Відзначається, що практична підготовка виконує найважливішу задачу в процесі навчання майбутніх спеціалістів в організації туризму і допомагає отримати професійно-практичні навички роботи агротуристического напрямку. Визначені основні напрямки практичної підготовки майбутніх агентів організації туризму: активні методи навчання, навчально-виробнича практика, позааудиторна робота. Автор відзначає, що активні методи навчання відрізняються високою ступенем наближення студентської аудиторії до умов професійної діяльності, до конкретних ситуацій. Практичне виконання робіт в агротуристических комплексах дозволяє сформувати у студентів професійні компетентності спеціаліста агротуризму, вміння керувати технологіями ведення агротуристическої діяльності. Для закріплення теоретичних знань і отримання практичних навичок застосовуються виїзні практичні заняття, ділові ігри, тренінги, конференції. В процесі проведення різних форм практичної підготовки здійснюється також формування нових знань, умінь і навичок, пов'язаних з специфікою виробничого процесу в агротуризмі.

Ключові слова: практична підготовка, агротуристическа діяльність, активні методи навчання, навчально-виробнича практика, виїзне практичне заняття.

У системі підготовки кадрів для туристичної галузі України важливе місце займає практична її сторона. Практикоорієнтованість навчання підтверджують галузеві та освітні стандарти професійно-технічної освіти, вимоги сучасного ринку праці, досвід провідних зарубіжних інституцій. Зважаючи на появу нових професій та спеціалізацій у сфері туристичного бізнесу, навчальні заклади намагаються переформатувати навчальний процес та йти в ногу з новими суспільно-економічними викликами.

Першочерговою метою реформи освітнього процесу є підготовка фахівця, затребуваного сьогоднішнім ринком праці. А це означає, що потрібно готувати таких спеціалістів, які можуть заповнити вакантні місця в регіонах проживання, та створити навчальні програми, зміст яких якомога більше наближений до вимог туристичних підприємств.

Варто зазначити, що в Україні швидкими темпами розвиваються різні види туризму, серед яких і агротуризм. Досвід існування туристичної галузі

показує, що підготовка кадрів для сфери туризму не повною мірою відповідає потребам агротуристичної індустрії як в кількісному, так і в якісному відношенні. Існуючі навчальні програми не задовольняють вимоги агротуризму, оскільки вони не орієнтовані на специфіку агротуристичної діяльності. При нестачі кваліфікованих кадрів для агротуризму випускники профільних навчальних закладів часто залишаються незатребуваними через відсутність навичок і знань з конкретних спеціалізацій.

Саме тому, необхідно створювати умови навчання, які відповідають сучасним вимогам освітнього процесу, для можливості отримання практичних знань ведення та організації аграрного туристичного бізнесу.

Науковий інтерес до вивчення проблем фахової підготовки майбутніх працівників галузі туризму притаманний вітчизняній педагогічній думці. Проблему практичної підготовки фахівців туризму досліджують А. Конох, Л. Кнодель, В. Лозовецька, Л. Поважна, Л. Польова, Л. Титова ін. Однак, проблема практичної підготовки майбутніх фахівців з організації агротуристичної діяльності розглядалася науковцями недостатньо.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні форм практичної підготовки майбутніх фахівців до організації та ведення агротуристичної діяльності.

У широкому значенні, практичне навчання – це всі види навчально-виробничої, професійної практики та різного роду лабораторно-практичні заняття. Суть практичної підготовки полягає в організації та проведенні самостійної роботи студентів для отримання професійних навичок та компетенцій, необхідних для їх майбутньої діяльності. У освітніх програмах навчання агентів з організації туризму практична підготовка є важливою складовою професійної підготовки.

Вчені зазначають, що практична підготовка – це «складова частина професійної освіти, що відображає закономірності, зміст, методи і форми організації процесу формування умінь і навичок, які спрямовані на формування здатності студентів до кваліфікаційної виробничої праці за обраною спеціальністю» [2, с.119].

Основна мета практичної підготовки є закріплення та удосконалення професійних знань, вмінь та навичок, отриманих в процесі теоретичного навчання, а також формування таких якостей особистості майбутнього працівника сфери туризму, як професійна самостійність, професійна мобільність, самоконтроль, що необхідно для прийняття професійних рішень, планування та розв'язання професійно орієнтованих завдань, виконання професійних функцій на відповідному рівні.

Л. В. Польова наголошує на принципі черговості теоретичного та практичного навчання та зазначає, що «це сприяє пристосуванню навчальних програм до сучасних вимог ринку праці, а також надає можливість студентам мобілізувати свої знання, застосовуючи їх у конкретних виробничих ситуаціях» [3, с.173].

Важливим завданням практичного навчання є професійна адаптація студентів до реальних умов праці. Тому, в процесі проведення різних форм практичної підготовки здійснюється також формування нових знань, вмінь та навичок, пов'язаних зі специфікою виробничого процесу.

В. Т. Лозовецька стверджує, що «професійно-спрямована мотивація навчальної діяльності сприяє формуванню компетентного фахівця з сучасним типом професійного мислення, що передбачає проведення функціональних ділових ігор, розв'язання комплексу проблемних ситуацій та завдань, проектні доробки відповідних професійних рекомендацій щодо майбутньої функціональної діяльності фахівця, участь майбутнього фахівця у розробці реальних виробничих програм і проектів конкретних підприємств галузі, розв'язання професійних ситуацій, проблем та завдань» [4, с.18 – 23].

Отже, практична підготовка виконує найважливіше завдання в процесі навчання майбутніх працівників – формує систему професійних знань, умінь і навичок, що і визначає рівень професійної кваліфікації фахівця.

Під час опитування працівників агротуристичних господарств був визначений ряд показників щодо конкурентоздатності випускників коледжів та інших закладів професійно-технічної освіти. В переважній більшості

роботодавці орієнтуються на підготовлену робочу силу, фахівців, які володіють професійними компетенціями, добре знають рекреаційний та природний потенціал свого регіону, здатні застосовувати свої знання для підвищення якості послуг. Отже, роботодавці охоче будуть запрошувати на роботу вчорашніх студентів з більш високим рівнем практичної підготовки.

Сучасна педагогічна наука окреслює наступні етапи практичної підготовки у навчальному процесі: ознайомчий, навчальний (технологічний), виробничий (професійний) [5, с.119].

Реалізацію програмних навчальних вимог і завдань щодо практичної професійної підготовки працівника туризму можна розглянути на прикладі Бурштинського торговельно-економічного коледжу (БТЕК) Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ).

Невід'ємною частиною навчального процесу за спеціальністю є практична підготовка високо кваліфікованого працівника для туристичної галузі економіки України, яка становить 30% від загальної кількості годин відповідно до навчального плану.

Зміст, види практики, їх мета, тривалість і терміни проведення визначаються наскрізною програмою практики, розробленою викладачами коледжу. Основним методичним документом, що висвітлює зміст і технологію проведення кожного виду практики є робоча навчальна програма.

Метою практичного професійного навчання освітнього закладу є підготовка фахівців з туристичного обслуговування, агентів з організації туризму, покоївок, адміністраторів у відповідності до кваліфікаційних характеристик спеціальностей та робочих навчальних планів освітнього закладу.

Базами проведення практичної підготовки студентів є сучасні підприємства (організації, установи) різних галузей економіки Прикарпаття. Коледжем укладені довгострокові договори про співпрацю для організації та проведення навчальної та виробничої практики з 7 господарюючими суб'єктами різних форм власності.

Одне із завдань сучасної професійної освіти – навчити майбутнього фахівця адаптуватися в ситуаціях постійного оновлення професійних знань, швидких змін умов праці та виробництва [1].

Система професійної підготовки фахівців для індустрії туризму існує в Україні досить давно. Однак, незважаючи на стрімкий розвиток агротуристичної галузі, бракує фахівців для даного виду туризму. Агротуризм розглядають як складову частину сільського туризму, тому досить мало уваги приділяється на підготовку кадрів у професійно-технічних навчальних закладах саме для агротуризму.

Розроблена методика практичної підготовки та організації навчально-виробничої практики допомагає отримати професійно-практичні навички роботи агротуристичного спрямування, вироблені на основі набутих вмінь під час професійної практики в агротуристичних комплексах, проведення різних форм практичного навчання.

Практична підготовка здійснюється в кількох напрямках:

1. Використання активних методів навчання на семінарських, практичних і лабораторних заняттях, самостійна робота, колективна організація вивчення матеріалу, робота невеликими групами, введення творчих проектних робіт з подальшою презентацією, активний обмін знаннями між студентами.

Активні методи навчання вирізняються високим ступенем наближення студентської аудиторії до умов професійної діяльності, до конкретних ситуацій. Саме активні методи дозволяють учаснику відчувати особливості своєї майбутньої професії, взяти на себе ініціативу і відповідальність, вчитися полемізувати і відстоювати свою точку зору, сприяють розвитку навичок ділового спілкування, умінь вислуховувати пропозиції партнера по команді, виробляти колективне рішення.

Водночас, з метою реалізації студентами своїх професійно-практичних навичок, отриманих під час вивчення теоретичного лекційного матеріалу, в ході самостійної роботи та інших форм навчальної діяльності, застосовуються виїзні практичні заняття, як активна форма практичних занять.

Тур виїзного практичного заняття проводиться в рамках навчального процесу і є обов'язковою умовою для оволодіння студентами конкретними практичними знаннями, вміннями і навичками фахівців туристичного бізнесу. Студентам окреслюється комплекс доручень та настанов, для здійснення яких вони направляються до туристичних комплексів. Після виконання завдання студенти на відкритому захисті представляють свої узагальнені практичні вирішення.

Окрім того, протягом всього періоду вивчення таких дисциплін як «Туристичне краєзнавство», «Технологія і організація туристичного обслуговування», «Організація готельного обслуговування», «Туристичні ресурси України», «Спеціалізований туризм», «Організація анімаційних послуг в туризмі» студенти працюють над груповими та індивідуальними практичними завданнями, пов'язаними з діяльністю конкретних туристичних підприємств Івано-Франківської області.

2. Практика на підприємствах туристичного та спрямування.

Основна мета практики – це набуття студентами навиків самостійної роботи, досвіду практичної роботи та вмінь реалізовувати свої знання у подальшій професійній діяльності. Навчально-виробнича практика студентів туристських спеціальностей проходить в готельно-ресторанних і туристично-рекреаційних комплексах Івано-Франківської області. Також укладено договори на проходження практики з провідними туристичними операторами та агентствами Прикарпаття. За час навчання в коледжі студенти проходять наступні навчальні практики: «Вступ до фаху», «Туристично-краєзнавча»; та виробничі практики: «Технологічна», «Туристично-краєзнавча», «Професійна».

Практичне виконання робіт у агротуристичних комплексах дозволяє сформувати у студентів професійні компетенції фахівця агротуризму, уміння керувати технологіями ведення агротуристичної діяльності, знання сучасних потреб туриста щодо відпочинку в агорекреаційних зонах.

Опитування студентів після навчально-виробничих практик показало більш високий рівень сформованості професійних компетенцій для роботи в

агротуризмі та рівень підготовки до професійної агротуристичної діяльності у тих, хто проходив практику безпосередньо в агротуристичних садибах.

У підвищенні ефективності підготовки кадрів у коледжі значну роль відіграють міжнародні угоди. Відповідно до Меморандуму в рамках договорів про співпрацю між КНТЕУ і Технологічним освітнім інститутом Центральної Македонії (м. Серрес, Греція) і двосторонньою угодою про партнерство між КНТЕУ і навчально-тренінговою агенцією в м. Салоніки (Греція), учні та студенти БТЕК, що навчаються за напрямком обслуговування у закладах ресторанного господарства та готельного сервісу, в якості навчальної практики відвідують Грецію. На відміну від студентів, які проходять практику на теренах регіону, студенти, які побували на виробничій практиці за кордоном, мають значно вищі показники якості знань.

3. Позааудиторна робота студентів в науково-практичних студентських гуртках, клубах, участь у виставках, тренінгах, конференціях, тижнях професійної майстерності.

Мета навчально-виховних та навчально-практичних заходів коледжу максимально спрямована на вдосконалення компетенцій в області майбутньої спеціальності. Так, в рамках роботи клубу та гуртків студенти працюють із зразками документацій туристичних організацій, агентств та комплексів, вирішують професійно-виробничі ситуації, застосовуючи метод ділової гри. За результатами проведення навчальних експериментів студенти проводять обговорення правильності своїх дій та прийнятого рішення.

Узагальнюючи вищезазначене, вважаємо, що практичне навчання слід розглядати як основний напрям підготовки кадрів для агротуризму. Практична підготовка дає можливість майбутнім фахівцям усвідомити об'єктивну необхідність набуття знань з ведення агротуристичної діяльності, а також накопичити, аналізувати, узагальнити та осмислити факти реальної роботи в агротуристичних господарствах, організованої керівниками фахівцями-практиками.

Таким чином, організація практичної підготовки фахівців до

агротуристичної діяльності є важливим елементом у загальній професійній підготовці кадрів для туризму. Навчальні методи ведення практичних занять активізують самостійну роботу студентів у придбанні знань, умінь, навичок. Впроваджені в навчальний процес виїзні практичні заняття, активні форми навчання, навчально-виробничі практики та позааудиторна робота сприяє формуванню таких професійних характеристик у майбутнього агента з організації туризму, як:

- навичок, вмінь знань, методів і прийомів роботи з організації туризму;
- досвіду та творчого потенціалу у веденні туристичної діяльності;
- виховання підприємливості, самостійності, вміння встановлювати особисті контакти.

Література

1. **Державний** стандарт професійно-технічної освіти для підготовки робітників з професії «Агент з організації туризму». – Київ – 2006 р. – 55с.

2. **Педагогіка** туризму. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / В. К. Федорченко, Н. А. Фоменко, М. І. Скрипник, Г. С. Цехмістрова. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2004. – 296 с.

3. **Польова Л. В.** Особливості практичної підготовки фахівців з туризму / Л. В. Польова // Вісник Луганського національного університету ім. Т. Шевченка. – 2012. – №4(239). – Ч.ІІ. – С.169 – 175.

4. **Формування** професійної компетентності фахівця сфери туризму: Навч.-метод. посіб. / В. Т. Лозовецька, Л. Б. Лук'янова, Л. В. Козак та ін. – Київ, 2010. – 382 с.

5. **Щука Г. П.** Організація практичної підготовки майбутніх фахівців туристської індустрії / Г. П. Щука // Вісник Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка. Педагогічні науки. – Вип. 16 (203) – Луганськ, 2010. – С. 117 – 125.

Boichuk A. P.

Organization of Practical Training of Future Tourism Agents in Vocational Education Institutions

The article is devoted to the justification of forms of practical training of future specialists for the organization and conduct of tourism activities in vocational education institutions. The experience of the existence of tourism shows that training for tourism did not fully meet the needs of the agritourism industry. It is noted that practical training plays one of the most important role in the process of future specialists training for the organization of agritourism and helps to get professional and practical skills. The forms and methods of practical training are aimed at improving skills in their future profession. It is also defined the main directions of practical training of future specialists of agro-tourism: active teaching methods, training and production practice and extracurricular work. The author notes that the active teaching methods have a high degree approximation of students to the conditions of professional activity, to particular situations. Practical work in agritourism allows students to form professional competence of the agritourism specialist, the ability to control the technology of conducting agritourism activities. To consolidate the theoretical knowledge and practical skills outside practical lessons, business games, trainings, conferences are used. In the process of conducting various forms of practical training the development of new knowledge, abilities and skills related to the specifics of the production process in agritourism are created.

Key words: practical training, agritourism activity, active teaching methods, training and vocational practice, outside practical lessons.

Відомості про автора

Бойчук Алла Петрівна – старший викладач кафедри іноземних мов ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Основні наукові інтереси зосереджені на проблемах професійної підготовки кадрів для туристичної галузі.

Стаття надійшла до редакції 25.05.2016 р.

Прийнято до друку 02.06.2016 р.

Рецензент – д. п. н., проф. Стражнікова І. В.

A. P. Boichuk, SHEI "Vasyl Stefanyk Precarpathian National University"

ORGANIZATION OF PRACTICAL TRAINING OF FUTURE TOURISM AGENTS IN VOCATIONAL EDUCATION INSTITUTIONS

Boichuk A. P.

Organization of Practical Training of Future Tourism Agents in Vocational Education Institutions

The article is devoted to the justification of forms of practical training of future specialists for the organization and conduct of tourism activities in vocational education institutions. The experience of the existence of tourism shows that training for tourism did not fully meet the needs of the agritourism industry. It is noted that practical training plays one of the most important role in the process of future specialists training for the organization of agritourism and helps to get professional and practical skills. The forms and methods of practical training are aimed at improving skills in their future profession. It is also defined the main directions of practical training of future specialists of agro-tourism: active teaching methods, training and production practice and extracurricular work. The author notes that the active teaching methods have a high degree approximation of students to the conditions of professional activity, to particular situations. Practical work in agritourism allows students to form professional competence of the agritourism specialist, the ability to control the technology of conducting agritourism activities. To consolidate the theoretical knowledge and practical skills outside practical lessons, business games, trainings, conferences are used. In the process of conducting various forms of practical training the development of new knowledge, abilities and skills related to the specifics of the production process in agritourism are created.

Key words: practical training, agritourism activity, active teaching methods, training and vocational practice, outside practical lessons.

In the training system of specialists for the tourism industry of Ukraine the practical side of this problem takes an important place. The modern education focused on practice is based on the qualification and training standards of vocational education, the requirements of the modern labor market, experience of the leading foreign institutions. Taking into account the emergence of new professions and specializations in the sphere of tourism business, educational institutions are trying to

reformat the educational process and to keep pace with new socio-economic challenges.

The primary goal of the educational process reform is training professionals in demand by today's labor market. This means that we need to prepare such professionals who can take vacancies in the regions of residence and create the curriculum the content of which is approached to requirements of tourism enterprises as much as possible.

It should be noted that various types of tourism are being developed in Ukraine rapidly, including agritourism. The experience of organizing agritourism shows that training specialists for the tourism industry does not fully meet the needs of the agritourism industry, both quantitatively and qualitatively. Current curricula do not meet the requirements of agritourism, because they are not focused on rural tourism activities. With a shortage of qualified personnel for tourism graduates of educational institutions often remain unclaimed because of lack of skills and knowledge on specific specializations.

That is why it is necessary to create conditions of learning which meet the modern requirements of the educational process, the possibility of obtaining a practical knowledge of the management and organization of agricultural tourism business.

Scientific interest of studying the problems of future specialists' professional training for tourism is inherent in the domestic pedagogical thought. Such scientists as A. Konoh, L. Knodel, V. Lozovetska, L. Povazhna, L. Poliova, L. Tytova study the problem of practical training for tourism industry. However, the problem of practical training of future specialists in agritourism activities was not considered by scientists quite enough.

The purpose of this article is substantiation of the forms of practical training of future specialists to the organization and conducting of agritourism activities.

In a broad sense, the practical training is all kinds of educational, vocational and professional practice and various laboratory and practical classes. The essence of practical training is to organize and conduct individual work of students in order to

get professional skills and competences necessary for their future activities. In educational programmes of training specialists for tourism practical training is an important component of vocational training.

Scientists affirm that practical training is “an integral part of professional education that reflects the patterns, contents, methods and forms of organizing the process of formation the skills directed on developing the ability of students to be ready to work efficiently in the fields of their chosen profession” [2, p. 119].

The main purpose of practical training is to consolidate and improve professional knowledge and skills obtained during theoretical training and also the formation of such personal qualities as professional independence, professional mobility and self-control that is necessary for decision-making, planning and solution of professionally oriented tasks, performing of professional functions at the appropriate level.

L. V. Poliova stresses on the principle of priority of theoretical and practical education and notes that “it facilitates the adaptation of curricula to modern requirements of the labour market and provides the opportunity for students to mobilize their knowledge and apply them in specific work situations” [4, p. 173].

An important objective of the practical training is the professional adaptation of students to the real working conditions. So, in the process of conducting various forms of practical training the formation of new knowledge and skills associated with the specificity of the production process is also carried out.

V. T. Lozovetska claims that “professionally-directed motivation of the educational activity promotes the formation of a competent professional with the modern type of professional thinking which involves conducting functional business games, solving complex problem situations and tasks, making projects regarding the future professional activity, the participation of the future specialist in the development of real production programs and projects of the particular companies, discussion the professional situations, problems and tasks” [3, p. 18 – 23].

Thus, practical training is crucial in the process of training future employees, it forms a system of professional knowledge and skills that determines the level of

professional qualification of a specialist.

During the employees' survey of agritourism farms a number of graduates' indicators of competitiveness of vocational education institutions has been identified. In most employers prefer the trained workforce, professionals who possess the professional competencies, know recreational and natural potential of the region perfectly, able to apply their knowledge in order to improve the quality of services. Therefore, employers will be glad to hire former students with a higher level of practical training.

Modern pedagogical science determines the next stages of practical training in the educational process: introductory, training (technological), industrial (professional) ones [5, p. 119].

Implementation of the program training requirements and tasks on the practical training for tourism may be considered in Burshtyn Trade and Economic College in Ivano-Frankivsk Region.

An integral part of the educational process is the practical training of highly skilled workers for the tourism industry of Ukraine which is 30% of the total number of hours according to the curriculum.

The content and types of practice, its purpose, duration and dates are determined by a program of practice, developed by the teachers of the college. The main guidance document which covers the content and technology for each type of practice is the curriculum.

The purpose of the vocational training of the educational institution is to train the tourism services professionals such as tourism agents, maids, administrators in accordance with the qualification characteristics of professions and working curricula of educational institution.

The main places of the students' vocational training are modern enterprises (organizations, institutions) in various industries of the Carpathian region. The college has signed long-term cooperation agreements for the organization and conduct of educational and practical training with 7 business entities of different ownership forms.

One of the tasks of modern professional education is to teach future specialist to adapt to situations of constant renewal of professional knowledge, rapid changes in the conditions of labor and production [1].

The system of professional training of specialists for the tourism industry exists in Ukraine for a long time. However despite the rapid development of agritourism sector there are not enough specialists for this type of tourism. Agritourism is considered as a part of rural tourism, so quite a little attention is paid to specialists training for agritourism in vocational educational establishments.

The developed methodology of practical training and organization of practical training helps to gain vocational and practical skills for the work in agritourism acquired during the practical practice in agritourism complexes.

Practical training is carried out in several ways:

1. The use of active learning methods during seminars, practical and laboratory classes, individual work, group material studying, work in small groups, the introduction of creative design works, followed by the presentation, an active exchange of knowledge among students.

Active learning methods have a high degree of approximation the students to the conditions of professional activity, to particular situations. Active methods allow the students to feel the peculiarities of their future profession, take initiative and responsibility, learn to argue and defend their point of view. They also promote the development of business communication skills, abilities to listen to the proposals of the team partner, to produce a collective decision.

At the same time, for the purpose of realization of students' professional and practical skills, acquired during the study of theoretical material, individual work and other forms of educational activities, such active form of practical classes as outside practical lessons are applied.

The outside practical lesson is a part of the educational process and is a prerequisite of mastering the specific practical knowledge and skills by the future tourism specialists. The students are given the instructions and guidance which they should perform at the tourist complexes. After the assignment, the students present

their generalized practical solutions.

In addition, during the whole period of studying such disciplines as “Tourism Country Studies” “Technology and Organization of Tourist Services”, “Organization of Hotel Services”, “Tourism Resources of Ukraine”, “Specialized Tourism”, “Organization of Animation Services in Tourism” students work on group and individual practical tasks connected with the activities of specific tourism and agritourism enterprises of Ivano-Frankivsk region.

2. Practical training at the tourism and agritourism enterprises.

The main aim of the practice is the acquisition of skills of individual work by students, practical experience and skills to implement their knowledge in future professional activities. Training and production practice of students of tourism specialties takes place in the hotels, restaurants and recreational complexes of Ivano-Frankivsk region. Also agreements on internships with leading travel operators and agencies of the Carpathian region are signed. While studying in college students take the following training practices: “Introduction to Specialty”, “Tourism and Regional Studies” and vocational practices: “Technological Practice”, “Tourism Country Studies”, “Professional Practice”.

The practical work in rural tourism farmsteads allows the students to form professional competence of agritourism professional, the ability to manage the technology of agritourism activities, the knowledge of modern needs of tourists as for agro-recreational rest

The students survey has shown that the students who took the practice directly in rural tourism farmsteads had a higher level of professional competences development for the work in the agritourism after the training and vocational practice.

International agreements play a significant role in increasing the effectiveness of training in college. According to the Memorandum, in the framework of agreements on cooperation between KNTEU and Technological Educational Institute of Central Macedonia (Serres, Greece) and bilateral partnership agreement between KNTEU and Training Agency in Thessaloniki (Greece), students of Burshtyn Trade and Economic College visit Greece in order to get a training practice. After the

practical training abroad students have better knowledge and qualification in contrast to the students who had practice in the region.

3. Extracurricular students' work in scientific student circles, clubs, participation in exhibitions, trainings, conferences, weeks of professional skills.

The purpose of the educational and practical activities of the college is aimed at improving competencies in the future profession. Thus, in the framework of the club and circles students work with documents samples of tourism organizations, agencies and complexes, solve vocational and work situations, applying the method of the business game. As a result of the training experiments, students conduct a discussion of the correctness of their actions and decision.

In summary, we assert that the practical training should be considered as the main direction of personnel training for tourism.

Practical training allows future professionals to understand the objective necessity of acquiring knowledge of agritourism activities, as well as accumulate, analyze, summarize and comprehend the knowledge of the real work in agritourism farmsteads, organized by the heads of the practical training.

Thus, the organization of practical training of future specialists for the tourism activities is an important element in the overall training of personnel for tourism. Teaching methods of conducting practical classes stimulate individual work of students in acquiring professional knowledge and skills. The outside practical lessons, active forms of education, training and vocational practices and extracurricular work which introduced into educational process help the formation of such professional characteristics of future specialists as:

- skills, abilities, knowledge, methods and techniques of works on the organization of tourism;
- experience and creativity in the conduct of tourism activities;
- education of entrepreneurship, self-reliance, ability to establish personal contacts.

References

1. **Derzhavnyi** standart profesiino-tekhnichnoii osvity dlia pidhotovky robitnykiv z profesii “Ahent z orhanizatsii turyzmu [The state standard of vocational education for training workers as “Agent of tourism”]. Kyiv. 2006. 55 p. (ukr)
2. **Fedorchenko V. K.** Pedahohika turyzmu. Navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchyh navchalnyh zakladiv [Pedagogy of tourism. Textbook for university students]. Kyiv, *Publishing House “Word”*. 2004. 296 p. (ukr)
3. **Lozovetska V. T.** Formuvannia profesiinonii kompetentnosti fahivtsia sfery turyzmu: Navch.-metod. pocib. [Formation of professional competence of a tourism specialist: Teaching methodological guidances]. Kyiv. 2010. 382 p. (ukr)
4. **Poliova L. V.** Osoblyvosti praktychnoii pidhotovky fahivtsiv turyzmu [Peculiarities of practical training in tourism]. *Visnyk Luhans'kogo Natsional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. 2012. No 4 (239). P. II. Pp. 169 – 175. (ukr)
5. **Shchuka H. P.** Orhanizatsiia praktychnoii pidhotovky maibutnih fakhivtsiv turystskoiu industrii [Organization of practical training of future professionals of the tourism industry]. *Visnyk Luhans'kogo Natsional'nogo universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. 2010. Vol. 16 (203). Pp. 117 – 125. (ukr)

Information about the author

Alla P. Boychuk – Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages of the SHEI “Vasyl Stefanyk Precarpathian National University”. The main scientific interests are concentrated on the problems of professional training for the tourism industry.

The article was received by the Editorial Office on 25.05.2016

The article was put into print on 24.06.2016

Peer review: I. V. Strazhnikova, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor